

Prima instanță, Curtea de Apel Comrat (jud: D. Fujenco, L. Caraianu, S. Gubenco)

ÎNCHEIERE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia și Comitetul Executiv al Găgăuziei,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova împotriva Comitetului Executiv al Găgăuziei, terț Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia cu privire la anularea actului administrativ normativ,

împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admisă acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova,

c o n s t a t ă:

La 18 mai 2018 Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus în procedura contenciosului administrativ cerere de chemare în judecată împotriva Comitetului Executiv al Găgăuziei cu privire la anularea actului administrativ normativ.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei, la pct.1, s-a decis, începând cu 15 august 2017, aprobarea nomenclatorului tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare și anume:

- taxa de organizare a licitațiilor și transmiterea în arendă a proprietății publice pentru persoane juridice – 1200 de lei, iar pentru persoane fizice – 600 de lei;
- taxa pentru examinarea și perfectarea contractelor de vânzare–cumpărare, predare–recepționare a apartamentelor (caselor) în proprietatea privată – 100 de lei;
- taxa pentru eliberarea autorizațiilor la procurarea terenurilor pentru persoane juridice - 100 de lei, iar pentru persoane fizice – 75 de lei;
- taxa pentru eliberarea certificatelor privind participanții la privatizare - 25 de lei.

În conformitate cu art.64 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor” a fost supusă controlului obligatoriu de legalitate, unde s-a constatat că aceasta la pct.1, a fost emisă contrar legii.

Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a menționat că în conformitate cu art.68 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006, la 20 martie 2018 s-a adresat Comitetului Executiv al Găgăuziei cu notificarea nr.1304/OT5-101, solicitând în termen de 30 de zile abrogarea pct.1 din actul administrativ contestat, considerat în această parte, ca fiind emis ilegal. Însă, contrar dispozițiilor art.15 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ și art.68 alin.(3) din Legea privind administrația publică locală, până la moment notificarea respectivă nu a fost examinată.

Reclamantul consideră că actul administrativ emis de Comitetul Executiv al Găgăuziei, în special la pct.1, este ilegal și neîntemeiat, deoarece contravine Titlului 7 din Codul fiscal – *Taxele locale*, în special cu art.289, care la aliniatul (2) (în redacția legii în vigoare la momentul apariției litigiului), reglementează categoriile de taxe locale care se aplică de către autoritățile administrației publice locale și anume: a) taxa pentru amenajarea teritoriului; b) taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); d) taxa de aplicare a simbolicii locale; e) taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii; f) taxa de piață; g) taxa pentru cazare; h) taxa balneară; i) taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor); j) taxa pentru parcare; k) taxa de la posesorii de câini; n) taxa pentru parcaj; p) taxa pentru salubritate; q) taxa pentru dispozitivele publicitare. Pe când, taxele aprobate de pârât prin actul administrativ contestat nu se regăsesc printre taxele locale expres stabilite de legislația fiscală în vigoare.

Dispoziții similare se conțin și în articolul 6 din Codul fiscal, care exhaustiv stabilește sistemul impozitelor și taxelor locale.

Mai mult, conform art.7 alin.(1) din Codul fiscal, impozitele și taxele de stat și locale se stabilesc, se modifică sau se anulează exclusiv prin modificarea și completarea prezentului cod.

În viziunea reclamantului autoritățile publice locale nu sunt în drept să desfășoare activitate de antreprenariat cu scopul de a obține venit.

În contextul enunțat, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a solicitat admiterea acțiunii, anularea parțială a hotărârii nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, în partea pct.1, prin care a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare, ca fiind emis ilegal.

Prin încheierea protocolară din 12 martie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de terț Direcția Generală de Dezvoltare Economică a UTA Găgăuzia.

Prin hotărârea din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat.

La 29 iunie 2020, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 22 septembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 decembrie 2020 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat și menținută hotărârea din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 11 februarie 2021, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia casarea deciziei din 21 decembrie 2020 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, s-a casat integral decizia din 21 decembrie 2020 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 24 iunie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în fond conform competenței, la Curtea de Apel Comrat.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost admisă acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat și anulată parțial hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, în partea pct.1, prin care a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare, ca fiind emisă ilegal.

Fiind investită cu judecarea cauzei, Curtea de Apel Comrat a motivat soluția de admitere a acțiunii depuse de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, invocând că la 15 august 2017 Comitetul Executiv al Găgăuziei a adoptat hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, prin care la pct.1, a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare și anume:

- taxa de organizare a licitațiilor și transmiterea în arendă a proprietății publice pentru persoanele juridice – 1200 de lei, iar pentru persoanele fizice – 600 de lei;
- taxa pentru examinarea și perfectarea contractelor de vânzare-cumpărare, predare-recepționare a apartamentelor (caselor) în proprietatea privată – 100 de lei;
- taxa pentru eliberarea autorizațiilor la procurarea terenurilor pentru persoane juridice - 100 de lei, iar pentru persoane fizice – 75 de lei;
- taxa pentru eliberarea certificatelor privind participanții la privatizare - 25 de lei.

S-a stabilit că la 20 martie 2018 Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a expediat în adresa Comitetului Executiv al Găgăuziei notificare, solicitând anularea parțială a hotărârii nr.167 din 15 august 2017 în partea pct.1, prin care a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare, notificată ultimului la 23 martie 2018, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție seria nr.DS3805056354AS (f.d. 4), care însă nu a fost examinată de către pârât. Iar, la 18 mai 2018 Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune împotriva Comitetului Executiv al Găgăuziei, solicitând anularea actului administrativ contestat.

În contextul enunțat, prima instanță a constatat că Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat în conformitate cu prevederile art.64-68 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, precum și Hotărârea Guvernului nr.657 din 06 noiembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și Hotărârea nr.845 din 18 decembrie 2009 cu privire la oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat a dispus de

împuterniciri de a contesta hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, a dispus de împuterniciri de a contesta hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, fiind respectată procedura și termenul de contestare a actului administrativ prevăzut la art.17 alin.(1) lit.a) din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adresării în judecată cu acțiune).

Cu referire la fondul cauzei, prima instanță a menționat că potrivit art.2, art.17 alin.(1) lit.c) din Legea nr.344 din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), art.78 alin.(1) din Regulamentul Găgăuziei și actele normative ale Adunării Populare (Halc Topluşu) a Găgăuzei, art.3 alin.(1), (3), (4), art.9 alin.(1) și art.17 alin.(1) și (2) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, art.58 alin.(2) și (3), art.111 alin.(1) și (3) și art.132 din Constituția Republicii Moldova, actele normative emise de autoritățile centrale și locale din UTA Găgăuzia nu trebuie să vină în contradicție cu Constituția și legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Totodată, cu trimitere la dispozițiile art.6 alin.(1)-(10), art.7 alin.(1) și art.289 alin.(2) și (3) din Codul fiscal, Curtea de Apel Comrat a notat că Codul fiscal cert stabilește sistemul impozitelor și taxelor de stat și locale, obligatorii spre plată, care se percep în buget, pe când legislația fiscală a Republicii Moldova nu prevede taxele locale aprobate de Comitetul Executiv al Găgăuziei prin hotărârea nr.167 din 15 august 2017, la pct.1.

Din cele enunțate, prima instanță a concluzionat că hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei, la pct.1, a fost emisă cu încălcarea normelor imperative ale Codului fiscal.

Pe final, prima instanță a conchis asupra temeiniciei acțiunii depuse de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat privind anularea parțială a hotărârii nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor”, în partea pct.1, prin care a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare, ca fiind emisă ilegal.

La 13 decembrie 2021 Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, cu emiterea unei decizii noi.

În susținerea recursului Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărârea primei instanțe, declarând că Curtea de Apel Comrat a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

A indicat că hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a fost emisă de către Comitetul Executiv al Găgăuziei în conformitate cu art.111 din Constituția Republicii Moldova și art.3 alin.(2) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care stipulează că, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

A notat că reieșind din prevederile art.4 din Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324 din 10 martie 1993, pe teritoriul UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei este organul abilitat cu dreptul de a efectua privatizarea fondului de locuințe.

Din dispozițiile art.3 din Legea nr.435 din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, rezultă că, descentralizarea administrativă are la bază următoarele principii: a) principiul autonomiei locale, care presupune garantarea dreptului și capacității efective a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, conform legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice; b) principiul subsidiarității, care presupune exercitarea responsabilităților publice de către autoritățile care sunt cel mai aproape de cetățeni, cu excepția cazurilor în care intervenția autorităților de nivel superior prezintă avantaje evidente ce rezultă din volumul și natura responsabilităților și din necesitatea de a asigura eficacitatea acțiunii publice și d) principiul integrității competențelor, care presupune că orice competență atribuită autorităților publice locale trebuie să fie deplină și exclusivă, exercitarea acesteia nu poate fi contestată sau limitată de o altă autoritate decât în cazurile prevăzute de lege.

Totodată, a reținut că potrivit art.2 alin.(2) din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006, modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale de nivel special se reglementează de prezenta lege în partea în care nu contravine prevederilor Legii nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

După cum rezultă din prevederile art.17 alin.(1) din Legea nr.344 din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), Comitetul executiv al Găgăuziei asigură: a) executarea și respectarea Constituției și legilor Republicii Moldova, precum și a actelor normative ale Adunării Populare; participarea la activitatea autorităților administrației publice centrale de specialitate ale Republicii Moldova în problemele ce țin de interesele Găgăuziei; reglementarea, în condițiile legii, a raporturilor de proprietate pe întreg teritoriul, administrarea economiei, construcției social-culturale, sistemului financiar-bugetar local, asistenței sociale, retribuirii muncii, sistemului fiscal local, protecției mediului înconjurător și folosirii raționale a resurselor naturale.

La fel, conform art.14 alin.(7) din Legea nr.344 din 23 decembrie 1994, Guvernatorul Găgăuziei emite, în condițiile prezentei legi, hotărâri și dispoziții care sunt executorii pe tot teritoriul Găgăuziei și intră în vigoare la data publicării.

Reieșind din prevederile art.5 alin.(4) din Legea nr.397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, veniturile bugetului central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special se formează din alte venituri prevăzute de legislație.

Subsecvent, a precizat că potrivit art.43 alin.(1) lit.a) și alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare se constituie din venituri de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată. Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.

Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia a remarcat că hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei „Cu privire la aprobarea tarifelor” a fost adoptată cu respectarea Legii nr.181 din 25 iulie 2014 și Hotărârii

Guvernului nr.930 din 22 decembrie 2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor, nomenclatoarelor lucrărilor și serviciilor contra plată și mărirea tarifelor la acestea, precum și a Regulamentului privind modul de constituire a veniturilor colectate de către instituțiile publice în care Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale exercită funcția de fondator.

Mai mult, conform art.6 alin.(1)-(3) din Codul fiscal, impozitul este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată. Taxa este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu este impozit. Alte plăți efectuate în limitele relațiilor reglementate de legislația nefiscală nu fac parte din categoria plăților obligatorii, denumite impozite și taxe.

În viziunea recurenței hotărârea nr.167 din 15 august 2017 a Comitetului Executiv al Găgăuziei a fost emisă cu respectarea legislației în vigoare a Republicii Moldova și actele normative emise de autoritățile administrației publice ale UTA Găgăuzia.

La 15 decembrie 2021 Comitetul Executiv al Găgăuziei a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, cu emiterea unei decizii noi.

În susținerea recursului Comitetul Executiv al Găgăuziei a indicat că prima instanță nu a ținut cont de prevederile art.17 alin.(1) lit.c) din Legea nr.344 din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), care stipulează că, Comitetul executiv al Găgăuziei asigură reglementarea, în condițiile legii, a raporturilor de proprietate pe întreg teritoriul, administrarea economiei, construcției social-culturale, sistemului financiar-bugetar local, asistenței sociale, retribuirii muncii, sistemului fiscal local, protecției mediului înconjurător și folosirii raționale a resurselor naturale.

La fel, au fost ignorate prevederile art.5 alin.(4) din Legea nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, care statuează că, veniturile bugetului central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special se formează din: 1) venituri generale: a) venituri proprii: – taxele pentru resursele naturale; – impozitul privat (conform apartenenței patrimoniului); – alte venituri prevăzute de legislație; b) defalcări de la următoarele tipuri de impozite și taxe de stat: – impozitul pe venit al persoanelor fizice – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității teritoriale autonome; – impozitul pe venit al persoanelor juridice – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității teritoriale autonome; – taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și la serviciile prestate pe teritoriul unității teritoriale autonome cu statut juridic special – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității teritoriale autonome; – accizele la mărfurile supuse accizelor, fabricate pe teritoriul unității teritoriale autonome cu statut juridic special – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității teritoriale autonome; c) transferuri prevăzute la art.12 din prezenta lege; d) granturi pentru susținerea bugetului; 2) venituri colectate; 3) granturi pentru proiecte finanțate din surse externe.

Au fost încălcate și dispozițiile art.43 alin.(1) și (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, care reglementează că, veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare se constituie din: a) venituri de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată; b) chiria sau darea în arendă a patrimoniului public; c) donații, sponsorizări și alte mijloace bănești intrate legal în posesia

autorităților/instituțiilor bugetare. Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.

Nu s-a ținut cont nici de prevederile art.21 și 22 din Legea a UTA Găgăuzia nr.4-V/II din 25 februarie 2000 cu privire la proprietate, din care rezultă că bunurile ce constituie proprietate a UTA Găgăuziei se înstrăinează contra plată, iar mijloacele obținute în urma înstrăinării proprietății UTA Găgăuziei sunt transferate la buget local corespunzător și la fondul de privatizare în mărimea și modul stabilit de actele legislative ale Găgăuziei.

Pe lângă acestea prin actul administrativ contestat nu au fost aprobate taxe locale noi, dar a fost aprobat nomenclatorul tarifelor pentru participanții la procesul de privatizare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat hotărârea contestată la 18 noiembrie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei nu atestă faptul că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost notificat participanților la proces.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la data de 02 decembrie 2021 Comitetului Executiv al Găgăuziei și Direcției Generale de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia le-a fost notificată hotărârea integrală din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, fapt ce rezultă din avizele poștale de recepție nr. DS8005689214AS și nr.DS8005689215AS (f.d. 30-31, vol.II).

În condițiile enunțate, recursul din 13 decembrie 2021 a Direcției Generale de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, precum și recursul din 15 decembrie 2021 a Comitetului Executiv al Găgăuziei, au fost depuse în conformitate cu prevederile art.245 din Codul administrativ.

La 17 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat copiile recursurilor depuse de Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia și Comitetul Executiv al Găgăuziei, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referințelor, notificată primului la 21 ianuarie 2022, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr.DS8006202025AS (f.d. 42-43, vol.II), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul

administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia și Comitetul Executiv al Găgăuziei.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Comitetul Executiv al Găgăuziei și Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism a UTA Găgăuzia, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron